

A Magyar Ügyvédi Kamara Összeférhetetlenségi Bizottságának állásfoglalása

Állásfoglalás iránti kérelem érkezett a Magyar Ügyvédi Kamarához az alábbi tényállás tekintetében:

„Van két ellenérdekelt fél, akik szomszédok. A konfliktus odáig fajul, hogy a vitát bíróság előtt, polgári perben kívánják rendezni a felek.

Az egyik félnek „A” az ügyvédje, a másik félnek pedig „B” az ügyvédje.

Az a peres fél, akinek „B” az ügyvédje, nem tud arról, hogy „B” valójában „A”-nak a helyettes ügyvédje a Magyar Ügyvédi Kamara honlapja szerint. Sőt, szokta is helyettesíteni bizonyos ügyekben. (Ebben a konkrét perben ilyesmire nem került sor).

„A” ügyvéd és „B” ügyvéd más-más ügyvédi irodában dolgoznak.

Etikai vétséget követ-e el „B” ügyvéd, ha nem mondja el az ügyfelének, hogy „A” ügyvéddel helyettesítik egymást?

Ilyen esetben felmerül-e az összeférhetetlenség?

Ha nem, akkor ilyen helyzetben mi számítana összeférhetetlenségnek?”

A 2017. évi LXXVIII. törvény az ügyvédi tevékenységről (Üttv.) II. fejezet 11. rész, 17. § (1) bekezdése előírja, hogy az ügyvédi irodai tagsággal nem rendelkező ügyvéd (a továbbiakban: egyéni ügyvéd), az európai közösségi jogász, valamint az egyszemélyes ügyvédi iroda (a továbbiakban együtt: **helyettesített ügyvéd**) az ügyvédi tevékenység gyakorlásában való **akadályoztatása esetére** helyettes ügyvédet bíz meg.

A rendelkezés kifejezetten akadályoztatás esetére szól, célja, hogy az adott ügyfél akkor se maradjon képviselő nélkül, a jogi képviselő akkor is megtegye az ügyfél érdekében szükséges intézkedéseket, ne történjen tárgyalás, határidő stb. elmulasztása, a jogosult akkor is hozzájusson adott esetben a letéthez, ha akár objektív, akár szubjektív okokból, előreláthatóan vagy váratlanul, az ügyvédi tevékenységet „egyedül” gyakorló személy, a tevékenység ellátásában akadályoztatott.

Az Üttv. 17. § szerinti helyettesített ügyvéd köteles az erre megbízott **általános helyettesét** a területi kamarának bejelenteni, amely helyettesítési megbízás az ügyvédi kamarai nyilvántartásba helyettesként való bejegyzésével lép hatályba.

Ennek tényét tartalmazza a Magyar Ügyvédi Kamara honlapján is bárki számára elérhető, közhiteles online ügyvédi kamarai nyilvántartás.

Az Üttv. 17. § (6) bekezdése szerint, az általános helyettesítésre kötött megállapodás nem zárja ki, hogy a helyettesített ügyvéd, egyes ügyek vagy az ügyek meghatározott csoportja tekintetében - e törvény keretei között - helyettesítéséről mással állapodjon meg. Az ügyvédi tevékenység gyakorlója **eseti megbízást** is adhat bármely más olyan személynek, aki helyettesítheti egy vagy akár több ügyben.

A 6/2018. (III. 26.) MÜK szabályzat az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól (ÜESZ) 5.18. pontja szerint a helyettes ügyvéddel rendelkező ügyvédi tevékenység gyakorló a megbízási szerződésben tájékoztatja az ügyfelét az ügyvédkeresőre hivatkozással a mindenkori helyettes ügyvédje személyének és elérhetőségeinek a megismerhetőségéről, továbbá a

helyettes ügyvéd jogosultságairól és kötelezettségeiről. Az információ a Magyar Ügyvédi Kamara honlapján is bárki számára elérhető, közhiteles online nyilvántartás.

Az Üttv. 34. § szól az ügyvédi meghatalmazásról, ami a megbízás alapján, a képviseleti jogot igazolja.

A 34. § (3) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki, a meghatalmazás alapján - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a képviseleti jog mindazokat megilleti, akik a megbízás teljesítése során e törvény alapján eljárhatnak.

Az általános-regisztrált és az egyedi helyettesítés szabályai az előzőekben említett okokból, elsősorban az ügyfél, a megbízó, de adott esetben a megbízott, sőt az adott eljárás érdekét is szolgálják az ütemezhető vagy előre nem várt akadály esetén.

Az Üttv. III. az ügyvédi tevékenység folytatásának korlátai című fejezetének 20. § (1) bekezdése kimondja, hogy az ügyvéd nem vállalhatja ügyvédi tevékenység végzését olyan ügyfelek számára, akiknek az **érdekei egymással ütköznek**, továbbá akkor sem, ha az ügyfél érdekei az ügyvédnek az ügyön kívüli saját érdekeivel összeütköznek.

E tilalom akkor is alkalmazandó, ha az érdekek jövőbeli összeütközése előrelátható.

Jelen esetben a peres eljárásból nyilvánvaló, hogy a két ügyvéd ügyfeleinek érdekei ütköznek, de mindkét ügyvéd kizárólag csak a saját ügyfelétől vállalt el megbízást és kizárólag csak a saját ügyfele érdekében járt el.

Tény, hogy a kamarai nyilvántartás szerint „B” ügyvéd az „A” ügyvéd általános helyettese.

Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a perben, nem járt el az „A” ügyvéd sem általános, sem egyedi helyetteseként, semmilyen ügyvédi tevékenységet nem végzett az „A” ügyvéd ügyfele javára.

Önmagában a bejegyzett kamarai helyettesi mivolt még nem valósít meg összeférhetetlennek minősülő ügyvédi tevékenységet. Ahhoz konkrét, aktív, az ellenérdekű fél javára végzendő tevékenység vagy legalább erre szóló konkrét megbízás szükséges.

A leírásból az következik, hogy az „A” ügyvéd ügyfelét semmilyen konkrét sérelem nem érte a „B” ügyvéd tevékenységéből eredően, de ennek még a lehetősége sem merült fel.

Az „A” ügyvéd ügyfelét akkor érte volna sérelem, ha a „B” ügyvéd az „A” ügyvédet helyettesítve, bármilyen ügyvédi tevékenységet végzett volna.

Az érdeksérelem lehetősége pedig akkor merült volna fel, ha az „A” ügyvéd tevékenységében akadályoztatva lett volna és szükség lett volna a helyettesítésére.

Amennyiben a jelen peres ügyben a helyettesítés bármilyen formájának szükségessége, tehát az akadály felmerül, úgy a „B” ügyvédnek a perbeli pozíciókból fel kell ismernie a nyilvánvaló érdekellentétet és a helyettesítésben való minden közreműködést meg kell tagadnia, mert ekkor már mindkét ügyfél tekintetében érdeksérelem következne be. Nem beszélve arról a perbeli képtelenségről, hogy egy személy két ellentétes perbeli pozícióban sem vállalhat képviseletet.

Az „A” ügyvédnek (abban az esetben, ha erre az állapota vagy helyzete miatt képtelen, akkor az eljáró bíróságnak) ebben a kivételes esetben majd a helyettesítés más, eseti módját kell választania, amire mind az Üttv., mind pedig a Pp. lehetőséget ad.

A kérdező külön kitért arra is, hogy a két ügyvéd nem közös irodában folytatta tevékenységét.

Ha így lett volna, akkor vonatkozna rájuk az Üttv. alábbi 21. §-a:

21. § (1) Ha a 20. § szerinti valamely korlátozó ok

a) az ügyvédi iroda, az ügyvédi társulás vagy ügyvédi irodaközösség valamely tagja, vagy

b) az egyéni ügyvéddel, ügyvédi irodával munkaviszonyban álló, ügyvédi tevékenységet folytató valamely alkalmazott vonatkozásában áll fenn, akkor a korlátozás az egyéni ügyvédre, a teljes ügyvédi irodára, ügyvédi társulásra, illetve ügyvédi irodaközösségre vonatkozik.

(3) Az (1) bekezdést nem kell alkalmazni, ha az egyes megbízásokat különböző ügyvédi tevékenységet folytató természetes személyek és ügyvédasszisztensek közreműködésével látják el, a különböző közreműködők között biztosított az ügyvédi titoktartás, és az ügyfél ehhez írásban kifejezetten hozzájárult.

Jelen esetben azonban a 21.§-ban írt feltételeket nem kellett vizsgálni, mert az ott írtak nem képezték a tényállás részét és a jelen ügy szempontjából az sem bír semmilyen relevanciával, hogy a két ügyvéd más ügyben már helyettesítette egymást.

Összefoglalva tehát, pusztán azzal, hogy „B” ügyvéd az „A” ügyvéd bejegyzett helyettese volt, aktív tevékenység nélkül, illetve az akadályoztatás, tehát a helyettesítés lehetőségének felmerülése nélkül, semmilyen összeférhetlenségi szabályt nem sértett meg.